UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Dolo Et Contvmacia. Titulus XIIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-63204

Visual Library

Spoliatus poteſt, ſuſpenſo petitorio, ante concluſionem in cauſa, intentare poſſeſſorium: ſecus ſi ſit concluſum, vel iudicialiter videatur, c. paſtoralis, extr. de cauſa poſ. & propri.

Cùm ſpolium proponitur in modum exceptionis, nulla fertur reſtitutionis ſententia, ſed quamdiu non fuerit Reus reſtitutus, non eſt cogendus Actori reſpondere, c. 2. extr. de ord. cog.

DE DOLO ET CONTVMACIA.

Titulus XIIII.

Continuatio.

VIdentur litigatores rebus ſuis deſtituti, ſi per alterutrius dolum, vel contumaciam, iuris definitio retardetur. Ne igitur fraudulosè moratori, vel contumaciter abſenti contumacia ſua patrocinetur, ſunt certa iuris remedia ſtatuta, quibus, in pœnam contumacis, obediēti ſubuenitur.

Dolus quotuplex?

Duplex, bonus & malus. Dolus bonus dicitur, machinatio aduerſùs latronem, inimicum, vel publicum hoſtem, inſtituta, c. vtilem, 22. quæſt. 2. &, c. vt pridem, 23. quæſt. 8.

Quid eſt Dolus malus?

Labeo dolum malum, dicit eſſe omnem calliditatem, fallaciam, machinationem, ad circum-

ueniendum, fallendum, decipiendum alterum, adhibitam, l.1.ff.de dolo.

Quæ cauſa Efficiens?

Eſt animi conatus ad decipiendum directus: quia delicta ex affectu animi diſcernuntur, l.qui iniuriæ,ff.de furtis.

Quod Obiectum?

Obiectum eſt, ipſa deceptio, quæ in omni negotio, non iure ſed dolo committentis, fieri poteſt, l.1.& l.4.ff.de dolo.

Quæ Forma?

Committitur dolus per calliditatem, tacendo & diſsimulando, per fallaciam, decipiendo: mentiendo, & aſſerendo falſum: per machinationem, vtendo fuco & arte verborum, c. quacunq; arte 22.quæſt.5.c.is autem, 22.quæſt.2. l.1. ff. de dolo

Quis Effectus?

Exceptio, & actio perſonalis, arbitraria, & famoſa, quæ infra biẽnij ſpaciũ datur damnũ paſſo, eiuſq; hæredibus contra doloſum & hæredes, inquantùm ad eos ratione commiſsi doli peruenit, ad hoc, vt reſtitutio fiat, vel, ſi re perẽpta fieri nõ poſsit, ad id, quod intereſt Actoris vel quanti Actor in litem iurauerit, l.arbitrio, ff.de dolo, l.ſi plures, &, l. ſed & ex dolo, ff.eod. Poteſt etiam iudex contra doloſum pariter, vt contra cõtumacẽ, ſcilicet excõmunicando, deponẽdo, damnando in expenſas, mittendo in poſſeſsionem rerum ſuarum, vel aliam, pro arbitrio, infligendo pœnam procedere, Hoſtienſ. eod. titulo, §. qualiter, deprehẽdatur. & notandum hic, quòd, licet actio doli ſit biennalis, exceptionem tamen

doli

doli eſſe perpetuam. Nam quæ temporalia ſunt ad agendum, illa perpetua ſunt ad excipiendum, l.purè, ff.de excep.dol.

Quid eſt Contumacia?

Contumacia eſt, erga iudicem, vel prælatum, commiſſa inobedientia, gloſ.in c.ad aures, extr. vt de temp.obed.

Quotuplex Contumacia?

Duplex, vera & præſumpta. Vera dicitur, cùm quis, citatus & inuentus, nullum habens impedimentum, dicit, ſe venire nolle. Et contra talem procedi poteſt, nulla alia citatione facta, l.Fulcinius, ff.ex quibus cauſis, &c. Præſumpta eſt, cùm quis ſolenniter citatus, licet non inuentus, non comparet, nec ſufficientem procuratorem, in termino conſtituto, mittit, l. contumacia, ff.de re iud.

Quæ cauſa Efficiens?

Proteruitas, & inexcuſata abſentia Actoris vel Rei, c.cùm dilecti, extr.eod.c.quoniam, extr. vt lite non conteſt.

Quod Obiectum?

Quilibet iudicialis actus, quem contumax, per præceptum iudicis, peragere, vel eidem adeſſe, iubetur.

Quæ Forma?

Vt trinis edictis, vel vno peremptorio (quod tantum temporis, quantum tria illa edicta continere debet) non compareat: vel in termino non compareat: vel, ſi compareat, non

obediat: vel ſine licétia iudicis recedat, c. certum, 11. quæſt. 3. c. ex literis, extr. de exceſſ. prælatorum, c. de illicita, 24. q. 3. Ad duo enim tenetur citatus, ſcilicet, comparere, & in termino comparere. Vnde, ſi alterum complere nõ poſsit, ad alterum tenetur. Ex quibus colligitur, varijs modis committi contumaciam, vt etiam notat Specul. tit. de contu. §. contumax, & Hoſtienſ. §. qualiter, eod. Putà, ſi citatus non veniat: ſi veniat & nõ reſpondeat, vel obſcurè reſpondeat: vel ſine licentia recedat: ſi ſe abſentet, vel latitet, &, impediat, ne citatio ad eum peruenire poſsit: ſi ad mandatum iudicis non reſtituat, exhibeat, iuret, vel defendat, l. mutus, l. omninò, ff. de procurat. c. fin. extr. de iura. calum. c. cùm locum, extr. de ſponſ. c. 1. extr. de mutuis petit.

Quis Contumaciæ Effectus?

Quòd contumax, in omnem cauſæ euentum ſiue vincat, ſiue vincatur, condemnetur ei, qui in iudicio præſens fuit, in expenſas, priuetur appellationis beneficio, puniatur per immiſsionem obedientis in poſſeſsionem ſuorum bonorum, excommunicetur, vel deponatur, Odofred. Bart. Bal. Ang. Salicet. & Fulgoſ. in l. properandum, §. ſin autem ex geſtis, C. de iudicijs.

Circa hunc tamen effectum, & modum procedendi contra contumacem Actorem, vel Reum, diſtingue. Et primo, ſi Actor in primo vel ſecundo termino non venerit ad Reum, quem citare fecerat, Reo condemnabitur in expenſis, & etiam in damnis & intereſſe totius litis, quia ad hoc

ſpe-

ſpecialiter ſe debuit obligare, l. eum, ff. de iud. c. libellum, 3.q.4. Si autem cauſa criminalis fuerit, excommunicationis cenſura coërcetur, atque à iudicio repellitur: niſi iuſtas ſuæ abſentię afferat excuſationes. Si verò venerit in peremptorio, Reus abſoluitur, cùm Actoris contumacia Rei improbior cenſeatur; eò quòd Actori fidem ſtandi apud iudicem facere, Reo autem fugere & cauſam extenuare liceat, c. 1. 3.q.4. Hodie autem punitur in expenſis: niſi veniat in primo vel ſecundo termino. Nec admittitur ad aliam citationẽ, niſi præſtita cautione idonea, quòd in termino fideliter comparebit, c. actor, extr. eod.

Intereſt tamen, an lis cõteſtata ſit, vel non ſit, Actore contumaciter abſente. Nam ſi lis conteſtata non ſit, euocandus eſt tribus edictis per interualla 30. dierum, & ſi non venerit, indulgetur ei annus, ſed intra ipſum annũ veniẽs, non auditur, niſi reſtitutis expẽſis Reo: ſi verò intra annũ non comparuerit, iudex per allegationes & dicta teſtiũ, rei veritate cognita, ſententiã ſuper principali negotio ferre poteſt, c. cauſam, extr. eod. authent. qui ſemel, C. quomodo, & quãdo. Quòd ſi lis conteſtata ſit, tunc Actor contumax citãdus eſt ad petitionem Rei, tribus edictis, quorum quodlibet debet eſſe decem dierum, & ſi, perſpectis cauſæ meritis, cauſam examinauit, pronuntiare diffinitiuè poterit. Si verò ipſe plenè exactis inſtructus eſſe non poſsit, abſoluet Reũ pręſentem, ab obſeruatione iudicij, nullo regreſſu ad cauſam reſeruato Actori, & in omnem cauſæ euentum, ſiue vincat, ſiue vincatur condemnabit Actorem in expenſas. Sciendũ etiam, quòd

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quando iudex abſoluit Reum à termino, hoc ſi
et abſque vlla citatione: ſecùs ſi abſolutio ab in-
ſtantia iudicij, quæ ante litis conteſtationem pe-
ti debet, fiat. Hoc enim caſu, cùm omnia acta iudi-
cij illi pereant, maior ſolennitas requiritur, d. l.
properandum, C. de iud.

Si verò Reus ſit contumax, tunc in actione
reali, poſt litis conteſtationem, poteſt iudex, ſi
ei de cauſa liqueat; vtputà, quia teſtes recepti,
vel inſtrumenta exhibita, vel confeſsiones fa-
ctæ; vel abſoluendo, vel condemnando, ad pro-
nuntiationem ſententiæ procedere, Reumque
in expenſas Actori, in omnem cauſæ euentum,
damnare. à qua nec appellans, cùm hoc caſu ap-
pellationi non deferatur; auditur, cap. prout, ex-
tr. eod. c. decernimus, 3. q. 9. Quòd ſi iudici, o[b]
probationum defectum, vel aliud impedime[n-]
tum, cauſæ merita perſpecta eſſe non poſsunt,
tunc adiudicanda eſt Actori poſseſsio, ſtatimque
fiet verus poſſeſsor, ſalua proprietatis quæſtio-
ne abſenti, d. c. prout.

Cæterùm, ſi lis eſt nullo modo conteſtata,
Reo contumaciter abſente, non poteſt Actor pe-
tere, vt ſententia feratur: ſed ſummatim exami-
nato negotio, mittendus eſt in poſſeſsionem rei
petitæ, cap. quoniam, extr. vt lite non conteſtat.
Et tunc Reus, vſque ad annum, poterit recupe-
rare poſſeſsionem, reſtitutis expenſis, & præſti-
ta cautione de iudicio ſiſti: anno verò elapſo nõ
audietur, niſi ſuper proprietate, d. cap. quoniam.
Et ſi, propter Rei dolum, vel potentiam, nequit
potiri poſſeſsione, vel nactam perdit, nihilomi-
nùs poſt annum efficitur poſſeſsor, c. contingit,
extr.

extr.eod. Si autem agitur actione perſonali, & Reus contumax eſt ante litis conteſtationem, tunc mittitur Actor in poſſeſsionem bonorum ipſius Rei, cauſa cuſtodiæ, pro modo debiti declarati in libello, exceptis paucis caſib. per Speculat. eod. titulo notatis, quibus in poſſeſsionē omnium bonorum miſsio conceditur. Miſsus tamen non efficitur verus poſſeſsor, imò, reſtitutis expenſis, & præſtita cautione, venienti Reo reſtituitur poſſeſsio quandocunque, d. cap. quoniam: niſi iudicis authoritate ſit ab Actore diſtracta.

AXIOMATA.

In ordinatione Cameræ, inter cætera, diſponitur, quòd ſiue Actor, ſiue Reus contumaciter ſit abſens, nec compareat in iudicio, ſemper præſens poßit in cauſa principali procedere, & cauſam liquidare: adeò, vt etiam iudex teneatur diffinitiuè pronuntiare, ſi de cauſa conſtet, non attenta partis contumacis abſentia. & tali caſu, ſi principalis cauſa diffiniatur, ſemper is, qui contumaciter abſuit, ſiue vincat, ſiue ſuccumbat, condemnari debet in expēſas ei, qui iudicio præſens fuit, tit. 43. in fine, & tit. 43. § penultimo. in 3. parte.

Contumax eſt, qui trinis edictis, & vno peremptorio citatus non venit, c. certum, 11. q. 3.

Si iudex velit contumacem excommunicare, priùs debet eum monere, vt adhuc obediat, comparendo intra certum terminum competentem, & ſuam contumaciam expurget.

Actore contumace teſtes recipi, & ſententia ferrī debent,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

debent, etiam lite non conteſtata, cap. cauſam, extr. eod.

Si Reus, poſt litem conteſtatam, eſt contumax, ſi aliàs liquet de cauſa fertur ſententia diffinitiua: ſi non liquet Actor in veram poſſeſsionem inducitur, c. prout nobis, extr. eod.

Beneficia Eccleſiaſtica ſine diſpendio diù vacare non poſſunt, c. finem litibus, extr. eod.

Exceptionem peremptoriam opponens, ſi in eius probatione deficiat, cauſa dilatæ litis, in expenſas damnari debet, c. finem, eod.

Si Reus non inuenitur literis valuis Eccleſiæ affixis, citatio celebratur, c. venerabilis, extr. eod.

Sententia in cauſa beneficiali non tranſit in rem iudicatam reſpectu Superioris, quò minùs poßit de iuribus partium inquirere, maximè, quando ſententia fuit lata contra abſentē, licet contumaciter & indefenſum, c. cùm olim, extr. eod.

Actor non admiſſus in poſſeßionem ſibi decretam per iudicem, cauſa rei ſeruandæ, vel ab ea expulſus, per lapſum anni verus efficitur poſſeſſor, c. contingit, eod.

Contumax melioris conditionis, quàm obediens, eſſe non debet, d. c. contingit, §. ne igitur.

In Eccleſiaſticis perſonis & negotijs rigor & diſtrictio iuris non requiritur, c. 1. extr eod.

Cùm variarum pœnarum datur optio, vnam ex pluribus, quæ magis timetur iudex infligere debet, c. à crapula, extr. de vita & honeſt. cler.

DE

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN